

30-31 Mart 2011 İSTANBUL

---

2. İKT ÜYESİ ÜLKELER DÜŞÜNCE KURULUŞLARI FORUMU DEKLARASYONU

TASAM
İSLAM ÜLKELERİ ENSTİTÜSÜ
INSTITUTE OF ISLAMIC COUNTRIES

www.tasamislam.org

TASAM
TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

www.tasam.org

1 - 2. İKT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Forumu, 30-31 Mart 2011 tarihleri arasında İstanbul'da yapıcı ve samimi bir ortam içinde cereyan etmiştir.

Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) bünyesindeki İslam Ülkeleri Enstitüsü tarafından İslam Konferansı Teşkilatı (İKT)'nin katkısıyla düzenlenen Forum'da "Kamu Diplomasisi" ana teması üzerine odaklanılmıştır. Toplantı'ya, İslam Konferansı Teşkilatı (İKT) üyesi yaklaşık 50 ülkeden düşünce kuruluşları, İslam Konferansı Teşkilatında gözlemci statüsündeki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı ve heyeti, İslam Konferansı Teşkilatı Genel Sekreterlik Heyeti, Gambiya Dışişleri Bakanı, Birleşik Arap Emirlikleri Devlet Bakanı, İKT üyesi ülkelerin diplomatik misyon temsilcileri, ayrıca ilgili uzmanlar ile Türkiye'den dokuz düşünce kuruluşu ve medya temsilcileri katılmışlardır.

Forum çalışmalarında İslam ülkelerinin "Kamu Diplomasisi" alanındaki genel durumları etraflıca irdelenmiştir. Bu çerçevede, "Teorik - Kavramsal Çerçeve ve Kamu Diplomasisinin Aktörleri", "Eğitim, Kültürel Etkinlikler ve Kamu Diplomasisi", "Dış Politika ve Kamu Diplomasisi", "Ekonomik Faaliyetler ve Kamu Diplomasisi", "İslam Ülkelerinde Sivil Toplum Hareketleri, Demokrasi ve Kriz Yönetimi" ve "Kamu Diplomasisi Perspektifinde İslam Ülkeleri Düşünce Kuruluşları Arasında İş Birliği ve Kurumsallaşma" konuları ele alınmıştır. Ayrıca, bu hususlarda İslam ülkeleri düşünce kuruluşları arasında iş birliği gerçekleştirilebilecek alanlara dair görüş teatisinde bulunulmuştur.

2 - Güç kavramı, bir dönüşüm sürecinden geçmekte ve yeniden tanımlanmaktadır. Teknolojinin gelişimi bu sürecin hızlanmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Yeni anlayışların ortaya çıktığı ve kuralların değiştiği sistemde, iç ve dış politikalar birbirini doğrudan etkilemekte, kararlar çeşitlenmektedir. Bu bağlamda mevcut tüm politikaların kamu diplomasisi ile doğrudan ilişkisi bulunmaktadır. Özellikle nitelikli insan kaynağı gücüne sahip ülkelerin, kontrol etme, tek taraflı bağımlılık oluşturma amaçlarının ardında "kamu diplomasisi" kavramı büyük önem arz etmektedir.

3 - Dünyada şekillenen çok boyutlu güç sistematiği ve bunun getireceği acımasız rekabetin odak noktasının nitelikli insan kaynağı olacağı yaşanan son gelişmelerle de teyit edilmiştir. İslam ülkelerinde yatırım bütçelerinin büyük bir bölümü nitelikli insan kaynağı gelişimine yönlendirilmelidir. Halkları kazanabilmek için temel hedef sadece devleti değil insan güvenliğini ve refah artışını savunmak olmalıdır. Düşünce kuruluşlarına atfedilen rol de, insani refah bağlamında yeniden değerlendirilmelidir.

4 - Kamu diplomasisinin gelişim sürecinde, düşünce ve karar alma mekanizmasının birlikte hareket etmesi gerekmektedir. Teknolojik gelişmeler her türlü işlem ve uygulamaya zorunlu bir şeffaflık kazandırmıştır. Dolayısıyla alınan kararlar ve bunların uygulamaları içeride halklar tarafından, dışarıda ise uluslararası hukuk ve evrensel ilkeler bağlamında kabul edilebilir bir hazırlık içinde gerçekleştirilmek zorundadır. Bu ise entelektüel camia ile siyaset ve bürokrasi arasındaki etkileşimin azami düzeye çıkarılmasını, kamu diplomasisinin ana kurumlarından olan düşünce kuruluşları, üniversiteler ve STK'lar ile yönetim kademeleri arasındaki etkileşimin en üst düzeye taşınmasını gerektirmektedir. İç veya dış politikaların her ölçekte başarısı, kamu diplomasisi kurumlarının sürece vereceği katkı ile doğru orantılıdır.

5 - Kamu diplomasisi kurumlarının destekleriyle İslam fobisinin ortadan kaldırılması, medeniyetler arasındaki mevcut köprülerin sağlamlaşmasını mümkün kılacaktır. Bu amaçla İKT bünyesinde İslam fobisiyle mücadele amaçlı bir birim oluşturulması önerilmiştir. Kitle iletişim araçları yaygınlaşmakta, şeffaflık artmaktadır. Bu noktada İslam dünyasındaki medyanın önemine ve bu alanda üstlenilmesi gereken daha fazla rol olduğu hususuna vurgu yapılmıştır. Farklı medeniyet mensuplarının bir arada barış içerisinde yaşayabilmeleri için, kendi aralarındaki ve yönetimleri arasındaki iletişimin - etkileşimin en üst düzeye taşınması zorunludur. Bu ise kamu diplomasisinin etkin bir biçimde kullanılması ile mümkün olabilir.

6 - Kamu diplomasisi kurumları, referans değerlerden yola çıkarak hareket eder. Bürokrasi ise kendi mantığı ile sınırlandırılmıştır. Özgün stratejilerin geliştirilebilmesi kamu diplomasisi kurumlarının yetkinliğine bağlıdır. Aksi halde, bilgi ve iletişim çağında resmî diplomasi son derece yetersiz kalmaktadır. İslam ülkeleri arasındaki her türlü faaliyetin eşgüdümü için kamu diplomasisi kurumlarının uluslararası nitelik kazanması önemlidir. Adalet ve hoşgörü gibi geleneksel kavramların yeni döneme taşınması, gerilimlerin yumuşaması yine kamu diplomasisi kurumlarının güçlendirilmesine bağlıdır.

7- İKT'nin özellikle İslam ülkelerini yakından ilgilendiren bölgesel, küresel sorunlarda daha fazla inisiyatif alması gerektiği üzerinde ısrarla durulmuştur. KKTC'nin Kıbrıs Türklerinin ve Kosova'nın uluslararası alanda desteklenmesine ve tanıtılmasına yardımcı olunması önem kazanmaktadır. Özgün yaklaşımların geliştirilebilmesi, her alanda iş birliği ve eşgüdüm imkânı için teşkilat bünyesinde stratejik karar alma mekanizmasının güçlendirilmesi önerilmektedir. Bu bağlamda karar alma mekanizmalarını destekleyecek bağımsız araştırma birimleri oluşturulmalı, mevcut araştırma kurumları ve düşünce kuruluşları güçlendirilmelidir.

8 - İslam ülkeleri arasında Avrupa Birliği'nin oluşturduğu "Erasmus" benzeri programlar hayata geçirilmeli, mevcut programlar güçlendirilmelidir. Diplomalara karşılıklı tanınmasını kolaylaştırmak için standartlar geliştirilmelidir. Öğrenci değişimi, "know-how" değişimi ve teknolojik değişim alanında iş birliği faaliyetlerine ağırlık verilmelidir.

9 - 2010 yılı Ocak ayında düzenlenen ilk Forum'da iş birliği ve koordinasyon amacıyla oluşturulan "İKT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Platformu"nun ve dört dilde yayıma başlayan internet portalı (www.isttp.org)'nin daha etkin hale getirilmesi ve yine birinci yıl deklarasyonunda yer alan "Akil Kişiler Kurulu"nun ivedilikle kurumsallaşması için ülkelerin aday bildirmesi ve akabinde takip edilecek süreçlerin sonuçlandırılması benimsenmiştir. Oluşacak "Akil Kişiler Kurulu"nun yıllık konferans dışında belli periyotlarla bir araya gelmesi, İKT ve üye ülkeler nezdinde çatışma çözümü başta olmak üzere misyonuna uygun çalışma ve girişimlerde bulunması benimsenmiştir.

10 - Yıllık konferansların misyonunu güçlendirerek sürdürmekle birlikte, Akil Kişiler Kurulu'nun öneri ve yönlendirmeleri ışığında atölye çalışmalarına, doğrudan uygulamaya dönük çalışmalara ve eylem planlarına ağırlık verilmesi önerilmiştir. Bu bağlamda İslam Kalkınma Bankası temsilcisinin öneri ve iş birliği teyidi ile "Ekonomik - İnsani Kalkınma" çalışma grubunun kurulması benimsenmiştir. Yine "Kamu Yönetiminde İnovasyon" çalışma grubunun kurulması ayrıca benimsenmiştir. Kurulacak iki çalışma grubunun kuruluş ve işleyiş sürecinin katılımcılık ilkesi temelinde mümkün olan ivedilikle sonuçlandırılması kararlaştırılmıştır.

11 - İKT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Platformu'na üye kuruluşların adaylığı sonucunda Forum'un; 3. yıllık toplantısının 1-2 Mart 2012 tarihlerinde SAM (Cumhurbaşkanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi) ev sahipliğinde Azerbaycan - Bakü'de, 4. yıllık toplantısının ise 22-23 Şubat 2013 tarihlerinde IDSC (Information and Decision Support Center) ev sahipliğinde Mısır - Kahire'de (kurucu inisiyatifi ve İKT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Platformu'nun yönetimini üstlenen) TASAM'ın deneyimi - iş birliği ile yapılması kararlaştırılmıştır.

Merkez Head Office

T +90 212 635 6151 F +90 212 532 5882

A Balaturka Binası, Akçin Sokak, Nu.3, Fener-Balat, 34087 İstanbul, TR

Ankara Ofisi Office

T +90 312 447 3127 F +90 312 447 3106

A Uğur Mumcu Sokak, Nu.49, Çankaya, 06700 Ankara, TR